LECTURA COMPARTIDA

Que queremos saber da parroquia?

Un lugar compartido

Belesar é unha parroquia do municipio de Baiona. Unha parroquia reúne lugares e persoas cunha historia compartida. Un municipio é un territorio que ten un concello. Podemos coñecer un camiño e non saber quen o coida: unha experiencia pode abrir unha investigación.

Vexo, penso e pregunto

«Vin un vehículo recollendo bolsas» é unha observación. «Creo que pasa todos os días» é unha suposición se non o comprobamos. «Que días pasa?» é unha pregunta. Non temos que coñecer todas as respostas para comezar.

Igrexa de San Lourenzo de Belesar · Foto de 2011: HombreDHojalata · CC BY-SA 3.0 es. Que ves? Que che gustaría comprobar hoxe?

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 1

Que queremos saber da parroquia?

O meu lugar

ENUNCIADO

Debuxa un lugar que coñezas. Anota algo que viches alí. Non inclúas enderezos privados.

Unha pregunta para investigar

ENUNCIADO

Que queres saber e quen ou que podería axudarte?

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.

LECTURA COMPARTIDA

Necesidades, servizos e institucións

Palabras que non significan o mesmo

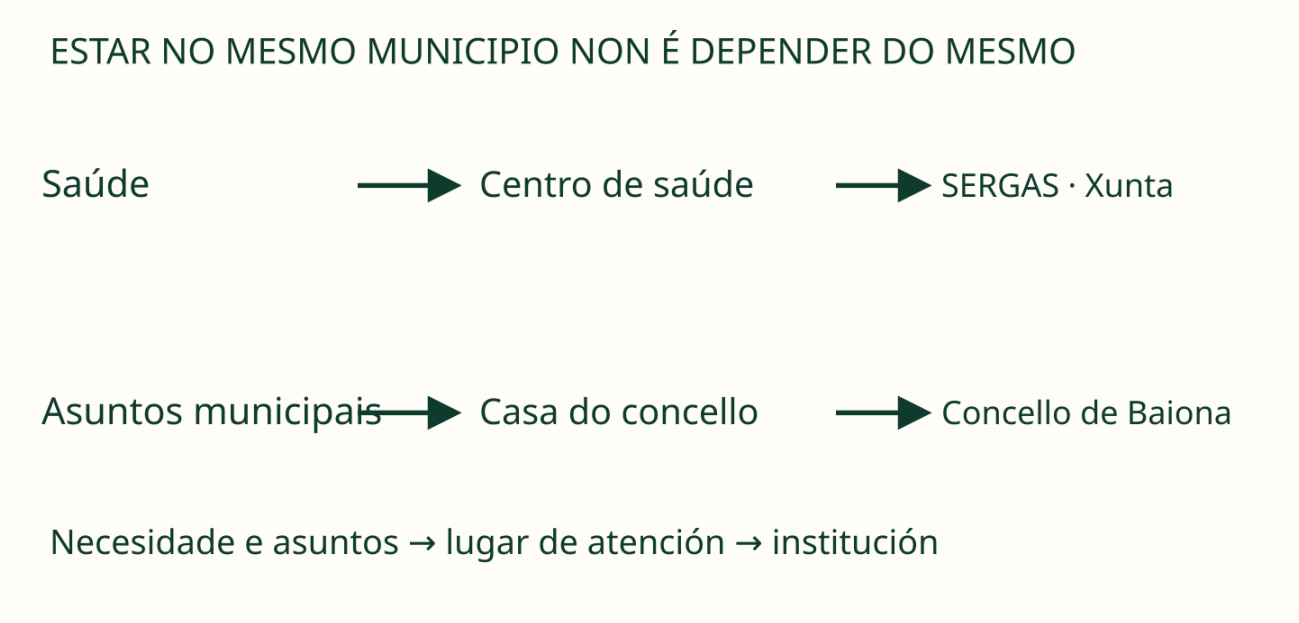
Un edificio é unha construción. Un servizo é unha actividade que atende unha necesidade. Unha institución organiza asuntos colectivos. O centro de saúde é un edificio onde se presta atención sanitaria; o SERGAS organiza esa atención pública en Galicia. O Concello atende asuntos municipais, pero non dirixe todos os servizos que hai no municipio.

Dúas fichas para comparar

SAÚDE: o centro de saúde de Baiona é un recurso público de atención primaria. A súa titularidade corresponde ao SERGAS, da Xunta de Galicia. Fonte: Observatorio de Saúde Pública de Galicia. VIDA MUNICIPAL: o Concello de Baiona é a administración municipal. A alcaldía e o pleno teñen funcións diferentes. Os servizos e responsabilidades concretas compróbanse na información municipal, non se deducen só polo lugar onde está un edificio.

De Baiona a Galicia

O concello atende a escala municipal. En Galicia, o Parlamento aproba leis e controla o Goberno galego; a Xunta exerce o goberno e a administración autonómica. Podemos comezar por unha necesidade concreta e preguntar que institución intervén. Non precisamos memorizar todas as áreas administrativas.

Esquema de consulta: o voso pode organizarse doutro xeito.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 1

Necesidades, servizos e institucións

O noso mapa de relacións

ENUNCIADO

Escollede dúas necesidades. Relacionade cada unha cun servizo, un lugar e a institución responsable cando estea comprobada. Usade frechas con palabras. Marcade as dúbidas cun signo de interrogación.

Unha relación comprobada

ENUNCIADO

Explica unha relación do mapa e indica a fonte.

LECTURA COMPARTIDA

Preguntamos e escoitamos

Unha entrevista para ensaiar

Diálogo inventado; non é o testemuño dunha persoa real. —Bo día. Queremos coñecer o teu traballo. Que fas nun día habitual? —Reparo redes que chegan con roturas. Primeiro busco os buratos e despois uno os fíos. —Dixeches que primeiro buscas os buratos. Como sabes onde están? —Estendo a rede e míroa con calma. —Que aprendiches doutras persoas? —Aprendín a facer nós e a ter paciencia. —Grazas por contárnolo. A segunda pregunta naceu dunha resposta: non estaba obrigada a seguir unha lista fixa.

Antes e durante

Escollemos que queremos aprender e unha persoa que poida axudar. Preparamos saúdo, tres ou catro preguntas e despedida. Preguntamos se acepta participar. Mentres fala, escoitamos; outra persoa anota palabras clave. Podemos pedir que repita algo. Non precisamos escribir todas as palabras.

Despois

Reconstruímos as ideas e indicamos quen as contou, coa autorización que corresponda. Un recordo persoal non demostra por si só o que ocorría en toda a parroquia. Se non hai persoa invitada, representamos o diálogo de ensaio e identificámolo como simulación. A participación familiar non é obrigatoria.

Entrevista a unha redeira: recreación con IA, non unha entrevista real. Observa quen pregunta, quen escoita e quen anota.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 1

Preguntamos e escoitamos

As nosas preguntas

ENUNCIADO

Escribide que queredes saber. Preparade tres preguntas abertas; deixade outra para algo que xurda na conversa.

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 2

Preguntamos e escoitamos

Escoito e anoto

ENUNCIADO

Anota palabras clave e unha frase que queiras lembrar. Indica se foi entrevista real ou simulación.

Agora entendo...

ENUNCIADO

Reconstrúe unha idea coas túas palabras e escribe algo que falta comprobar.

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 3

Preguntamos e escoitamos

Persoas, traballos e relacións

ENUNCIADO

Organiza as persoas, lugares e traballos coñecidos. Une os que se relacionan e escribe por que. Non é necesario debuxar un mapa xeográfico.

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.

LECTURA COMPARTIDA

Da investigación ao programa

Recuperamos a nosa radio

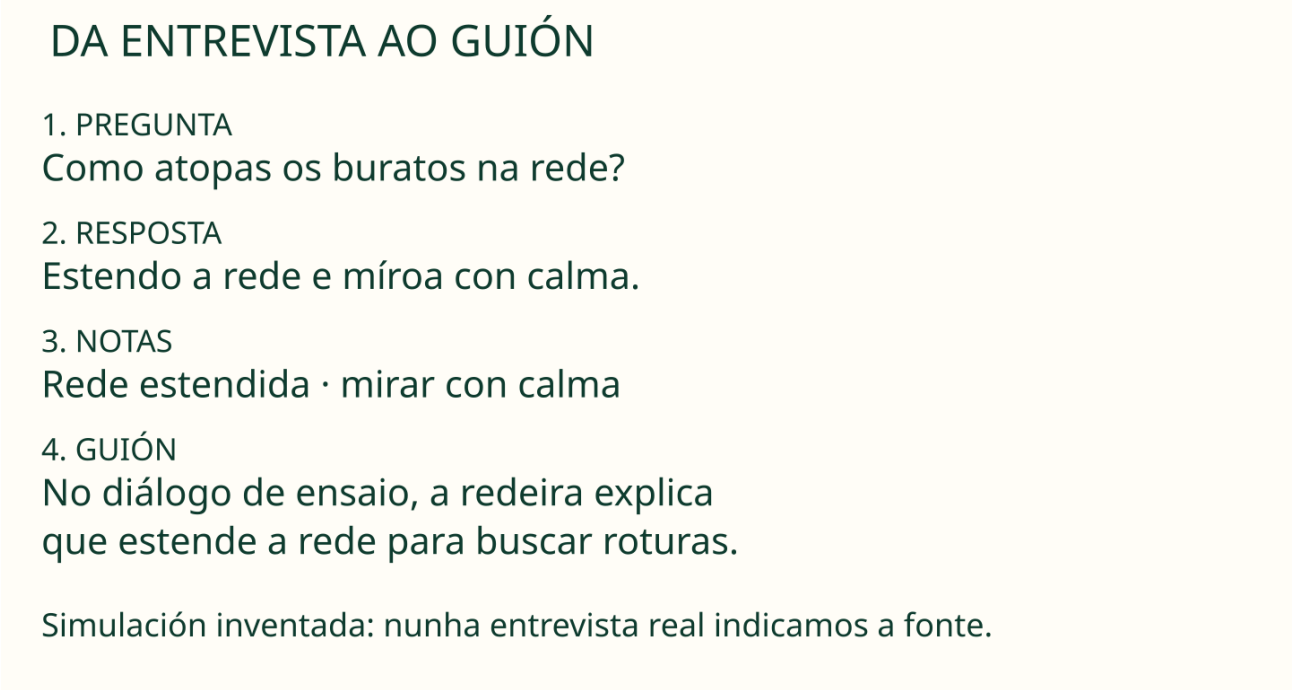
Xa traballamos voces, seccións e guións na secuencia 3. Agora escollemos que achados sobre a parroquia interesan aos oíntes. Unha noticia conta un feito comprobado; unha entrevista permite escoitar unha persoa; unha reportaxe reúne información, voces e contexto.

Un modelo prudente

Exemplo baseado no diálogo inventado: «No noso ensaio coñecemos como unha redeira busca roturas antes de reparalas. É unha simulación, non unha entrevista real. Queremos preguntar a unha profesional que ferramentas utiliza». Nun programa con entrevista real indicaremos a fonte autorizada e diferenciaremos o que nos contou do que comprobamos noutro lugar.

Guión aberto á revisión

Decidimos a orde, escribimos os textos para ler e as preguntas para conversar. Non inventamos palabras para poñelas na boca doutra persoa. Os sons deben ter relación co que contamos e permiso ou licenza de uso.

Esquema de consulta: o voso pode organizarse doutro xeito.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 1

Da investigación ao programa

O meu bloque

ENUNCIADO

Escribe quen fala, que vai dicir e que son pode acompañar. Indica se a información procede dunha observación, unha entrevista ou unha consulta.

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 2

Da investigación ao programa

Unha versión máis clara

ENUNCIADO

Reescribe unha parte tras escoitar o comentario doutra parella. Explica ao grupo que cambiaches.

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.

LECTURA COMPARTIDA

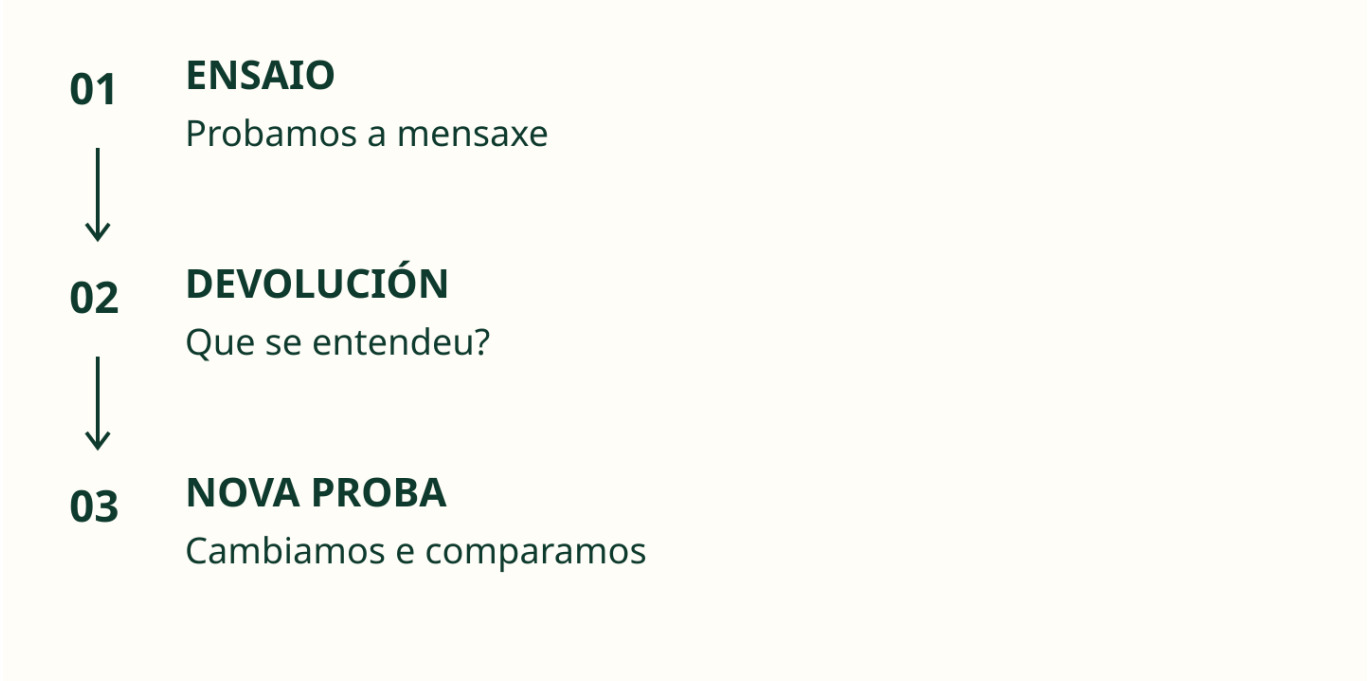
Ensaio e gravación

Quendas que axudan

Unha persoa fala, outra segue o guión e outra escoita o que chega. Cambiamos os roles. Non buscamos unha voz perfecta: buscamos que se entenda. Se non hai gravación autorizada, facemos unha presentación en directo.

Unha proba concreta

Escoitamos un bloque. Cada oínte conta unha idea que entendeu e unha dúbida. O equipo escolle un cambio: unha pausa, unha explicación, a orde ou o volume. Probámolo e comparamos.

Esquema de consulta: o voso pode organizarse doutro xeito.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 1

Ensaio e gravación

O que se entende

ENUNCIADO

Anota unha idea que recibiu o público e unha dúbida.

Decisión do equipo

ENUNCIADO

Que cambio probastes? Que ocorreu despois?

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.

LECTURA COMPARTIDA

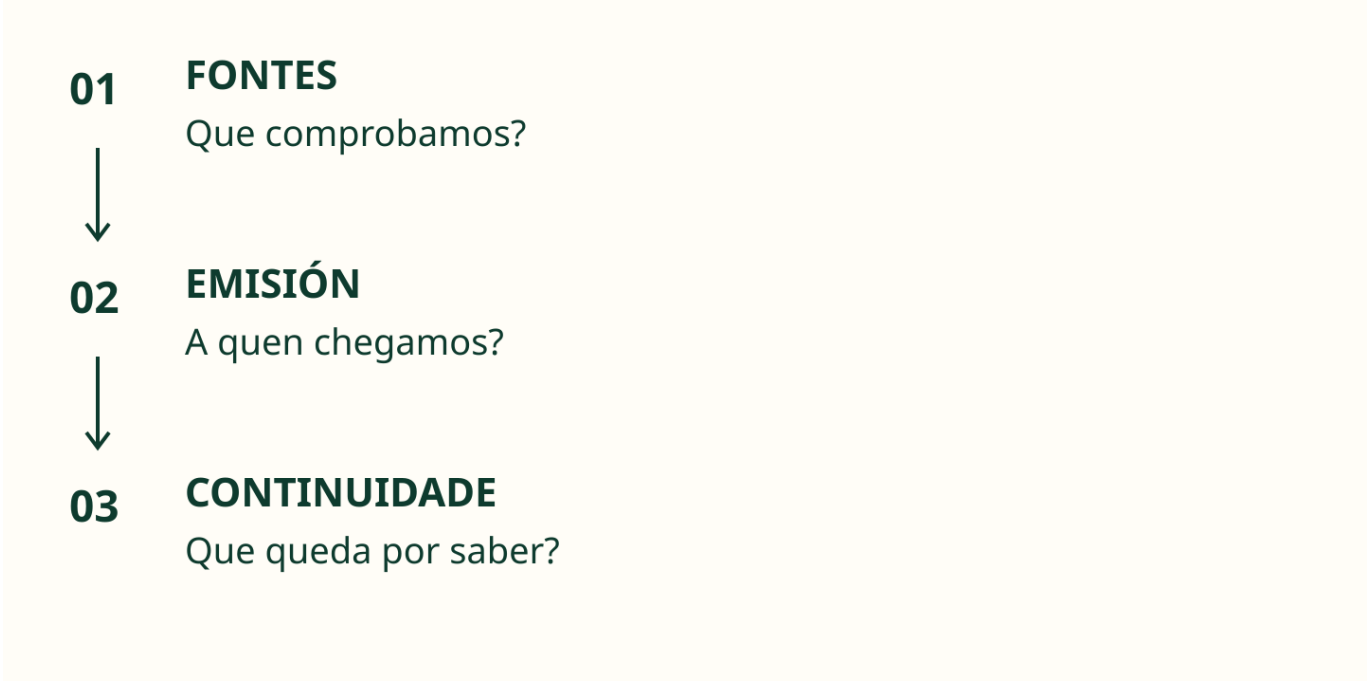
A parroquia chega aos oíntes

Unha emisión acordada

Acordamos destinatario e momento co centro. O docente monta o audio coas decisións do grupo ou organiza a emisión en directo. A difusión pública e unha sección estable da radio son posibilidades que requiren acordo, non resultados xa conseguidos.

O que continúa aberto

Podemos compartir unha pregunta que non logramos responder, explicando que falta información. Pedimos aos oíntes que nos digan un descubrimento e unha dúbida. Volvemos ás nosas ideas iniciais.

Esquema de consulta: o voso pode organizarse doutro xeito.

ESCRITURA E EXPLORACIÓN · 1

A parroquia chega aos oíntes

O que chegou ao público

ENUNCIADO

Anota un descubrimento e unha dúbida dos oíntes.

Antes e agora

ENUNCIADO

Escribe unha idea que cambiaches ou confirmaches e a información que che axudou.

Ao rematar: explica unha decisión e escoita unha pregunta doutra persoa.